

**แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ
Guidelines for Teacher Students Preparation of Rajabhat University
in Northeastern Thailand of The Knowledge Professional
Autonomy Based on Competency**

ขอบฟ้า จันทรเจริญ* วราภรณ์ ไทมา** และ ภัทราวดี มากมี***
Khobfa Chancharoenl, Waraporn Thaima and Phattravadee Makmee

Received: June 11, 2020 Revised: January 18, 2021 Accepted: February 6, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและ 3) เพื่อหาและประเมินแนวทางการผลิตครู แหล่งข้อมูลประกอบด้วย 1) เอกสารและหลักฐาน แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผู้บริหารระดับสูงและคณาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 แห่ง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 700 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวแทนครูสภา คณะครุศาสตร์ และสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน 4) ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ประเมินแนวทางผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 7 คน การวิจัยนี้เก็บข้อมูลทั้งการวิเคราะห์เอกสาร และ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคของการวิเคราะห์เอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า แนวทาง การผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าในการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู กระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ผลผลิตจากการผลิตนักศึกษา ผลสะท้อนกลับจากการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู และมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผลการประเมินแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู 4 ด้าน คือ 1) ความถูกต้อง 2) ความเหมาะสม 3) ความเป็นไปได้ และ 4) การนำไปใช้ประโยชน์ของแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์มาก

คำสำคัญ: การผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู, แนวทาง, มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This research aimed 1) To study the current conditions of Teacher Students Preparation of Rajabhat University in Northeastern Thailand of The Knowledge Professional Autonomy Based on Competency 2) To analyze the composition of Teacher Students Preparation and 3) to find and evaluate Guidelines for Teacher Students Preparation. The research data were 1) documentary; concepts, theories and research, 2) Senior Executive, Faculty of Education in The Northeast Select a simple random sample 700 persons 3) Qualified components, sub-components, and indicators Rajabhat University in Northeastern Thailand Select a simple random sample from representatives of Khurusapha (The Teachers' Council of Thailand), Faculty of Education and the Office of Basic Education, 9 persons to confirm the main composition model. 4) Qualified persons Rajabhat University in Northeastern Thailand Select a specific sample to evaluate Guidelines for Teacher Students Preparation. The data were the document, the interview and the questionnaire. The qualitative data was analyzed by content analysis and the quantitative data used Frequency, Percentage, Mean, Standard deviation, Median, Interquartile Range and Confirm Factoring Analysis (CFA) to analyze.

The research results were found; Guidelines for Teacher Students Preparation of Rajabhat University in Northeastern Thailand of The Knowledge Professional Autonomy Based on Competency consists of 1) inputs in the production of professional students, teachers, 2) Teacher Students Preparation process 3) Productivity of Teacher Students Preparation 4) Reflected on Teacher Students Preparation 5) The Knowledge Professional Autonomy Based on Competency include Content Knowledge, Learning Management, Self Actualization for Teachers, and Community Relationships. Evaluation of Guidelines for Teacher Students Preparation of Rajabhat University in Northeastern Thailand of The Knowledge Professional Autonomy Based on Competency. The four performance bases were 1) accuracy, 2) suitability, 3) feasibility, and 4) the usefulness of Guidelines for Teacher Students Preparation of Rajabhat University in Northeastern Thailand. All components are suitable and very useful.

Keywords: Teacher Students Preparation, Guidedlines, The Knowledge Professional Autonomy Based on Competency

บทนำ

แนวทางการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ (Teacher and personals Competency) (สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2557) สำหรับสมรรถนะครูนั้น พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2546 มาตรา 49 ได้กำหนดให้ครูต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานไว้ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้คณะกรรมการคุรุสภาได้จัดทำประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พุทธศักราช 2548 จึงได้กำหนดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วยมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2550)

บทบาทของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังกล่าวข้างต้น ระบุให้มหาวิทยาลัยมีบทบาท ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (Council of State Office, 2004) ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงเป็นความหวังของท้องถิ่นในการให้ความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่บุคลากรในท้องถิ่นที่จะสร้างความมั่นคงให้ยังรากกลไกลงไปในท้องถิ่นนั้น ทั้งในระดับหมู่บ้านและขยายตัวออกไปในระดับภูมิภาค ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาผลิตและพัฒนาครูในท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏจะสามารถสร้างความโดดเด่นเฉพาะตัวที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นได้ ด้วยการดำรงรักษาความเป็นมหาวิทยาลัยของท้องถิ่นของภาค หรือของจังหวัด คล้ายกับมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ (State University) ในสหรัฐอเมริกา (Laksana, 2002) โดยใช้ต้นทุนเดิมทางภูมิปัญญาไทย ต้นทุนศิลปวัฒนธรรมและต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นหนทางการกลั่นกรองกำหนดสาระสำคัญของหลักสูตรการเรียนการสอน (Worawut, 2005) มุ่งตอบสนองต่อแนวโน้มความจำเป็นและความต้องการในด้านการผลิตและพัฒนาครู เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2528 มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 กำหนดให้วิทยาลัยครูรวมกันเป็นกลุ่มและสภาฝึกหัดครูได้ออกข้อบังคับว่าด้วยกลุ่มวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 โดยเฉพาะการกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาร่วมกันเป็นรายภาคที่เน้นพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทแต่ละพื้นที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แต่จากการสำรวจวรรณกรรมพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครู โดยมีเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู สมรรถนะครูทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ผลงานของ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และพรทิพย์ แข็งขัน (2551) Seameo Innotech (2010) และ Vidovic, &Velkovsk. (2013) มีการวิจัยที่ศึกษาสภาพปัจจุบันและเสนอแนวทางการผลิตครูในอนาคต เช่น รายงานผลการศึกษาศาสนาการณการผลิตครูและพัฒนาครูในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีผลงานของ ชนิตา รักษ์พลเมือง (2558) และศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2558) วิชุดา กิจธรรรม, พรทิพย์ อันทิวโรทัย, และพิชชาดา สุทธิแป้น (2556) และงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรการผลิตครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ผลงานของ ถุตินันท์ สมุทรทัย, และคนอื่นๆ (2556) ละออง ภู่งเงิน, สุนทร โคตรบรรเทา, และสวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ (2556) ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, พันธศักดิ์ พลสารมัย, และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2560) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เปรียบเทียบการผลิตครูในหลายประเทศ เช่น ผลงานของ Ingersoll (2007) ในขณะที่เอกสารวิชาการเกี่ยวกับสมรรถนะครู เช่น ผลงานของไพฑูรย์ สีนารัตน์ (2559) ยืน ภู่วรรณ (2558) พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และเพียว ยินดีสุข (2560) วินัย ไชยวงศ์ญาติ (2555) ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู พบบางงานวิจัยของ อภิภา ปรัชญพฤทธิ (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0

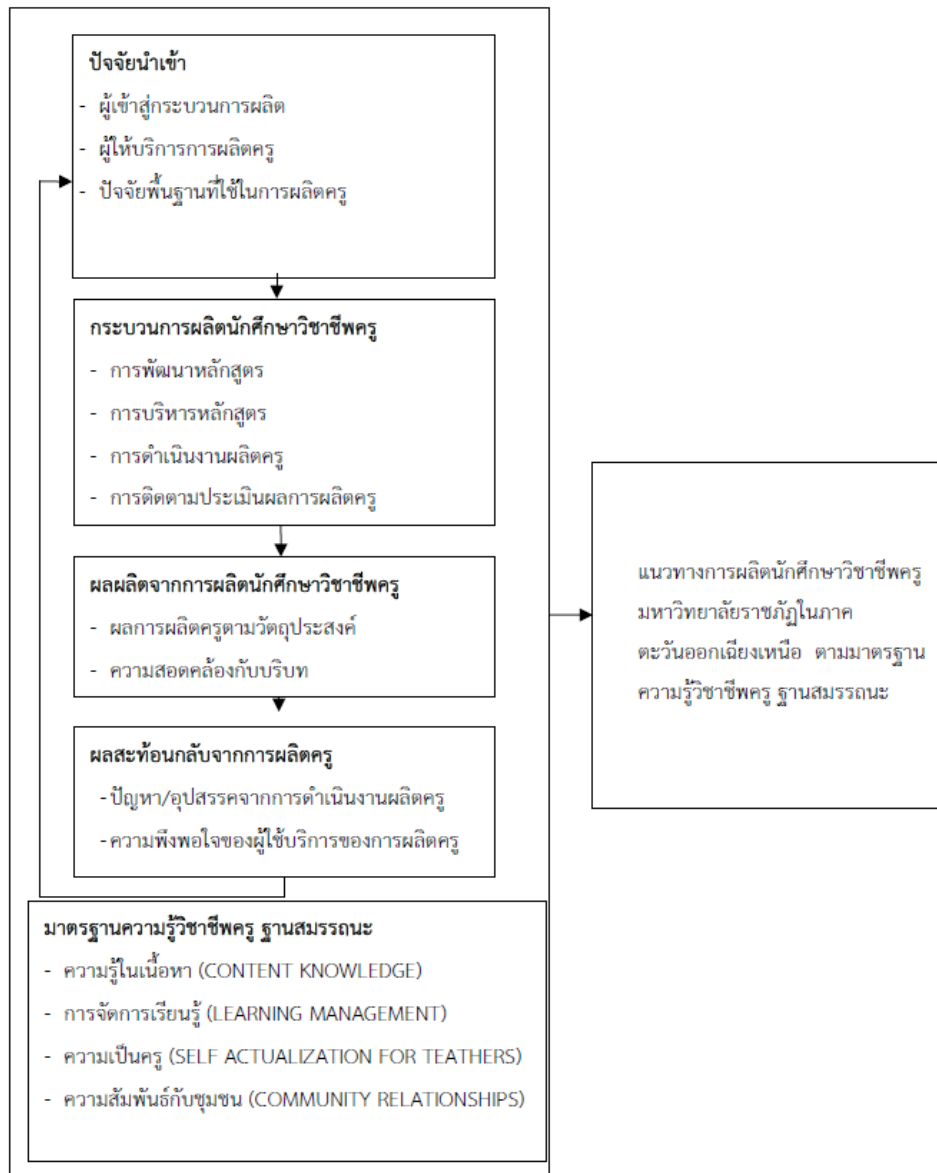
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการผลิต นักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ซึ่งได้มาจากการบูรณาการองค์ประกอบของมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ กับสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครู ทำให้ทราบถึง แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามมาตรฐาน ความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ เพื่อการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูที่เหมาะสมสำหรับนำมาพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ให้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาขับเคลื่อน มหาวิทยาลัยสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการผลิตครูได้ต่อไปในอนาคต ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ
3. เพื่อหาและประเมินแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแสดงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการวิจัย โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ดำเนินการตามรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Edmonds, W., A., & Kennedy, T., D., 2017) ร่วมกันเพื่อให้ได้ แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ด้านพื้นที่การวิจัยครั้งนี้ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 11 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ด้านแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัดบัพทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และ สอบถามกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 700 คน และยืนยันโมเดล โดยประชากรเป้าหมาย คือ อธิการบดี รองอธิการบดี และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 11 แห่ง จำนวน 20 คน

1.3 ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเบื้องต้นดังต่อไปนี้คือ แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ผลผลิตการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ผลสะท้อนกลับการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู และมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ประกอบด้วยความรู้ในเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ ความเป็นครู ความสัมพันธ์กับชุมชน

1.4 ด้านระยะเวลา การศึกษาระยะนี้ศึกษาระหว่างเดือน กันยายน 2562 ถึง สิงหาคม 2563

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1. แบบสอบถาม (Questionnaire) สภาปัจจุบันการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

2.1.1 สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.1.2 นำข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อไปดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามสภาปัจจุบันการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ มีค่า 92.30

2.1.4 ปรับปรุงข้อคำถาม รายข้อต่างๆ ให้ได้คุณภาพ

2.1.5 ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัด

2.2. แบบสอบถาม (Questionnaire) แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

2.2.1 สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2.2 นำข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อไปดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ มีค่า 98.20

2.2.4 ปรับปรุงข้อคำถาม รายข้อต่างๆ ให้ได้คุณภาพ

2.2.5 ได้แบบสอบถามเพื่อใช้อยืนยันองค์ประกอบ

2.3. แบบสัมภาษณ์แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

2.3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ประเด็นปัจจัยข้อคำถามที่ต้องการนำไปสัมภาษณ์

2.3.2 ร่างข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ตอน แยกเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ จำนวน 4 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.3.3 นำข้อคำถามที่ได้ไปตรวจสอบหาคุณภาพและความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2.3.4 นำแบบสัมภาษณ์ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.5 พิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงเพื่อจะนำไปเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์

2.4. แบบประเมินแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

2.4.1 สร้างแบบประเมิน มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์มาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์น้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

2.4.2 นำข้อคำถามในแบบประเมินทุกข้อไปดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.4.3 นำแบบประเมินที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้ เพื่อหาอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

2.4.4 ปรับปรุงข้อคำถาม รายข้อต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพ

2.4.5 ได้แบบประเมินเพื่อใช้ยืนยันแนวทางการผลิตครู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสร้างข้อคำถาม องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัด

ตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

ระยะที่ 2 สร้างองค์ประกอบและยืนยันประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 700 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ไม่น้อยกว่า 20 เท่า ของตัวแปรการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไป และยืนยันองค์ประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อยืนยันรูปแบบ (Questionnaire) ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ อธิการบดี รองอธิการบดี และ คณบดีคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 11 แห่ง จำนวน 20 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) โดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาเอกขึ้นไปและปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมาไม่น้อยกว่า 5 ปี การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ

ระยะที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 หาแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 รวมทั้งสังเคราะห์แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

3.2 ประเมินแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผู้ให้ข้อมูลประเมินแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตครู จำนวน 7 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งจดหมายขอความอนุเคราะห์การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ โดยผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้ วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ วิเคราะห์เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสร้างข้อคำถามองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัด

ระยะที่ 2 สร้างและวิเคราะห์องค์ประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วน 5 ระดับ มาวิเคราะห์ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์องค์ประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ใช้การวิเคราะห์ Confirm Factoring Analysis (CFA) ยืนยันองค์ประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ เพื่อยืนยันรูปแบบ (Questionnaire) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ระยะที่ 3 หาแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 รวมทั้งสังเคราะห์แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และประเมินแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ เป็นการวิจัยเชิง

ปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะที่พัฒนา 4 ด้าน คือ 1) ความถูกต้อง 2) ความเหมาะสม 3) ความเป็นไปได้ และ 4) การนำไปใช้ประโยชน์ของแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ โดยผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน

ผู้วิจัยนำคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง แนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ มีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และ Confirm Factoring Analysis (CFA)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

ตาราง 1 สภาพปัจจุบันแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

ด้าน	แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ	ระดับการดำเนินการ			
		ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านปัจจัยนำเข้า	3.81	0.91	มาก	4
2	ด้านกระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู	3.84	0.89	มาก	3
3	ด้านผลผลิตจากการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู	4.51	0.87	ดีมาก	1
4	ด้านผลสะท้อนกลับจากการผลิตครู	3.87	0.85	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.00	0.88	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ 1.1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้เข้าสู่กระบวนการผลิต ผู้ให้บริการการผลิตครู และ ปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการผลิตครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านผลผลิตจากการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.87) รองลงมาคือ ค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือผลสะท้อนกลับจากการผลิตครู ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.85) กระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.89) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย ผู้เข้าร่วมกระบวนการผลิต มหาวิทยาลัยราชภัฏควรดำเนินการจัดหาหน่วยงานเฉพาะสำหรับดำเนินการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ควรนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู หลักสูตรพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ควรมีหลากหลาย ให้เลือกหน่วยงานร่วมผลิตและร่วมจัดทำหลักสูตร เช่น ครูสภา สกอ. กระทรวงศึกษาธิการ และ หน่วยงานท้องถิ่น มีการคัดเลือกคนที่มีผลการเรียนระดับดี เกเรเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 2.75 เข้าศึกษา จัดให้มีทุนการศึกษา ระหว่างเรียนและหอพัก ตลอดหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ความประพฤติดีและความศรัทธาในวิชาชีพครู กระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูเฉลี่ยอยู่ระดับมีการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่เข้มข้น โดยมีอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศดูแลใกล้ชิด เพื่อวางแผนและเตรียมการพัฒนาครู การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระหว่างภาคเรียน ตลอดหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดการพัฒนามีการติดตามความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพครูหลังสำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดประเมินความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลการดำเนินงานแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู รวมถึงประเมินและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการพัฒนาของนักศึกษาวิชาชีพครู ผลผลิตการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครู เฉลี่ยอยู่ระดับ การปฏิบัติดีมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ นักศึกษาวิชาชีพครูที่จบจากสถาบันได้รับการยกย่องด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการดูแลนักเรียนจากสังคม ชุมชน มีความพึงพอใจต่อวิธีการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ผลสะท้อนกลับจากการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ใน ระดับที่มีการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 โดยตัวแปร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ค่าเฉลี่ยรวม คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการ ประเมินความสอดคล้องของผลการดำเนินงานกับนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตาราง 2 องค์ประกอบของการผลิตมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ

ด้าน	มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ	ระดับความพึงพอใจ			
		ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านความรู้ในเนื้อหา	4.03	0.74	มาก	4
2	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.08	0.77	มาก	3
3	ด้านความเป็นครู	4.16	0.79	มาก	1
4	ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	4.12	0.75	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.51	0.76	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านความรู้ในเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ ความเป็นครู และความสัมพันธ์กับชุมชน ทุกปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $S.D. = 0.79$) รองลงมา ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $S.D. = 0.75$) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.08$, $S.D. = 0.77$) และด้านความรู้ในเนื้อหา ($\bar{X} = 4.03$, $S.D. = 0.74$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะของการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 แห่ง พบว่า มาตรฐานมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์มาก โดยมาตรฐานความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมในลำดับที่ 1 คือ ด้านความเป็นครู ประกอบไปด้วย นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติงาน ด้วยจิตวิญญาณ ความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง มาตรฐานความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมในลำดับที่ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบไปด้วย นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถสร้าง ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม มาตรฐานความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมในลำดับที่ 3 คือ ด้านความรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถเสริมสร้าง ศักยภาพ การเรียนรู้ ของผู้เรียน สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน เกิดพลังเรียนรู้ตลอดชีวิต กำกับการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา เต็มตามศักยภาพ และการวัด ประเมินการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานความรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมในลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรู้ในเนื้อหา ประกอบไปด้วยนักศึกษวิชาชีพครูรอบรู้ศาสตร์ ความเป็นครูและเนื้อหาวิชาที่สอน รอบรู้ผู้เรียน และบริบท

3. แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ จากการวิจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้าในการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ได้แก่ หลักสูตรพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ นโยบาย 2) กระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ได้แก่ นวัตกรรมใหม่ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่งเสริมการเรียนรู้บนระบบ การศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีการติดตามผลจากสถานศึกษา 3) ผลผลิตจากการผลิตนักศึกษา เน้นผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ความสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะตรงความต้องการ ของสังคม ชุมชน 4) ผลสะท้อนกลับจากการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาแนวทางผลิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่งเสริมให้เกิดสังคมการเรียนรู้ในวิชาชีพของ สถานศึกษา และ 5) มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ ความเป็นครู และความสัมพันธ์กับชุมชน

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย

1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้าในการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ได้แก่ หลักสูตรพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ นโยบาย ผลจากการสอบถามคณาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีหน่วยงานดำเนินการพัฒนาครู และจัดทำแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู เมื่อวิเคราะห์หัวตัวแปรนำเข้า 4 ตัวแปรที่สามารถทำนายกระบวนการทั้งหมดได้ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดทำหลักสูตรการพัฒนาคู การจัดทำหลักสูตรเพิ่มคุณวุฒิ การจัดเตรียมบุคลากรพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู และการจัดเตรียมปัจจัย สนับสนุนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู จากสมการการถดถอยพหุ

ปัจจัยนำเข้า ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการ คือ กลุ่มงบประมาณทั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏและสถานศึกษาชั้นพื้นฐานการจัดทำแผนพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู (สมคิด บางโม, 2558) หลักสูตรที่เหมาะสมกับการพัฒนานวัตกรรมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ยุค 4.0 และศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (personalize) เช่น หลักสูตรแบบโมดูลที่ออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีลักษณะเปิดเสร็จในตนเองและเน้นสมรรถนะของผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการข้ามสาขาวิชา เน้นแก่นความรู้ที่สำคัญ/แนวคิดหลัก เน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ รวมถึงพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับ ยุค 4.0 เช่น การคิดวิเคราะห์/แก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ภาวะผู้นำและการประกอบอาชีพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, และคนอื่นๆ, 2560, หน้า 45-58) ดังนั้น หลักสูตรเน้นสมรรถนะจึงเหมาะสมกับการศึกษายุค 4.0 และศตวรรษที่ 21 โดยหลักสูตรแบบนี้จะใช้สมรรถนะ เป็นฐานในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผล

1.2 กระบวนการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏควรประเมินและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องความต้องการพัฒนาของครู มหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ การดำเนินงานพัฒนาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาของครูในสถานศึกษา แล้วจัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนและเตรียมการพัฒนาครู โดยนำสารสนเทศของสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานมาใช้ในการวางแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ตามหน่วยงานทางการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ด้วยเทคนิค Coaching ในการให้ความรู้ระหว่างการดำเนินงานพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏควรจัดกิจกรรมสร้างทัศนคติทางบวกต่อการพัฒนาตนเอง กิจกรรมเสริมแรงทางบวกต่อการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองและพัฒนาโดยหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวความคิดของ White & Wehlage (2013) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติทางบวกเพื่อการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏควรจัดประเมินความรู้ภายหลังการพัฒนาครูและผลงานจากการฝึกอบรม ประเมินความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลการดำเนินงานพัฒนาครู ความสอดคล้องระหว่าง แผนการพัฒนาครูและผลการดำเนินงานพัฒนาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีส่วนร่วมนิเทศติดตามผลการอบรมในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ อาจทำในรูปความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน เมื่อไปนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์แล้ว ก็ถือโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคใหม่ๆ ของการสอนและการพัฒนานักเรียน

1.3 ผลผลิตจากแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ผลผลิตตามความคิดเห็นของคณาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาวิชาชีพครู มีความรู้และทักษะเพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อวิธีการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู สอดคล้องกับความคิดเห็นของแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ต่อผลผลิตการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเสริมว่า นักศึกษาวิชาชีพครูควรมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มขึ้น สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏดำเนินการพัฒนาครู ผลทำให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการพัฒนา การเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มขึ้น มีการทำวิจัยในชั้นเรียนสอดคล้องกับรายงานวิจัยเรื่องแนวคิดวิชาชีพครูและการผลิตครู สำหรับสาระสำคัญของวิชาชีพครูและการผลิตครูที่เกี่ยวข้องกับวิจัยมีดังนี้ สมรรถนะครู จากการศึกษามาตรฐานสมรรถนะของครูไทย ครูอาเซียน ครูในสหภาพยุโรป ครูในประเทศสหรัฐอเมริกา และครูในประเทศออสเตรเลียพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูมีดังนี้ 1) การมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาที่สอนและวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) การสอน 3) การประเมินผล 4) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 5) การมีความรู้ด้านจิตวิทยาและการพัฒนานักเรียน 6) การมีทักษะด้านภาษา วัฒนธรรม การสื่อสาร ภาวะผู้นำ ทำงานเป็นทีม และการคิดขั้นสูง 7) การมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับงานครู ได้แก่ ความเป็นครู มีจรรยาบรรณ

การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีความรู้ด้านพื้นฐาน การศึกษา ปรัชญาการศึกษา นโยบายการศึกษา ประกันคุณภาพการศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551)

1.4 ผลสะท้อนกลับจากการผลิตครู ผลสะท้อนกลับจากการผลิตครู ตามความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของคณาจารย์และผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และผู้บริหารสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ผลที่เกิดต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการดำเนินการประเมินความสอดคล้องของผลการดำเนินงานกับนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีหน้าที่บริการทางวิชาการ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำปัญหา/อุปสรรคจากการดำเนินงานพัฒนาครูมาพิจารณาปรับปรุง ผลที่เกิดต่อครู ครูเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองด้านอื่นๆ ตามความสนใจ การพัฒนาครูตามหัวข้อการพัฒนาตามแนวคิดเกี่ยวกับทักษะเพื่อศตวรรษที่ 21 และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความคิดเห็นต่อหัวข้อการพัฒนาครูตามแนวคิดเกี่ยวกับทักษะเพื่อศตวรรษที่ 21 คณาจารย์พิจารณาว่าควรจัดการอบรมครูเรื่องต่อไปนี การฝึกทักษะการเรียนรู้ การฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การฝึกการวิเคราะห์สังเคราะห์การฝึกทักษะการแก้ปัญหา ส่งผลต่อการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์พบว่าการผลิตครู ในประเทศไทยมีจุดอ่อนหลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยหลายชิ้นที่เกี่ยวกับสภาพการผลิตครูในประเทศไทย สภาพดังกล่าวแตกต่างจากประเทศที่ประสบความสำเร็จในการผลิตครู ทั้งนี้ ประเทศไทยยังมีปัญหาการผลิตครูไม่ตรงกับความต้องการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ชนิตา รักษ์พลเมือง (2558) สาเหตุของปัญหานี้อาจเป็น เพราะขาดการวางแผนการผลิตร่วมกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ครู ซึ่งแตกต่างจากประเทศ ที่ประสบความสำเร็จในการผลิตครูที่มีการวางแผนการผลิตร่วมกันระหว่างสถาบันผลิตครู และผู้ใช้ครู และใช้วิธีการผลิตครูในระบบปิด ทำให้สามารถควบคุมปริมาณ และคุณภาพการผลิตครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะระดับผู้กำหนดนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดหลักสูตร การผลิตและพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูให้เป็นไปตามสมรรถนะ (Competency) ที่เป็นทิศทางเดียวกัน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีระบบการติดตามและประเมินผลด้วยตนเอง (Self Assessment Report) พร้อมกำหนดช่วงเวลาในการติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูมีสมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะระดับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้แนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูได้พัฒนา ตนเองให้มีสมรรถนะที่พร้อมในการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

2. ควรส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

1. ควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีสมรรถนะ ที่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
2. ควรมีการร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนความรู้ ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน เพื่อยกระดับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
3. ควรปรับสมรรถนะของตนเองด้านการวัดประเมินผล โดยใช้การวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนา โดยจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโดยเฉพาะการรู้เท่าทันสื่อและการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทางให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มครูผู้สอน ซึ่งเป็นมุมมองของผู้ปฏิบัติการ โดยการสัมภาษณ์เพื่อขยายทัศนะตามมุมมองของผู้ปฏิบัติการว่ามีมุมมองอย่างไรกับสมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 เพราะในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักวิชาการที่บริหารงานอยู่ระดับนโยบาย อาจไม่ได้สัมผัสกับปัญหาในการปฏิบัติที่เกิดจากเหตุการณ์ใด เพื่อให้เข้าใจกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นผู้ที่เตรียมความพร้อมสู่สายงานครูผู้สอนมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เพราะสมรรถนะของแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น เพื่อทราบถึงสมรรถนะของแนวทางการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูที่จำเป็นต่อการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2558). การศึกษาสภาพและปัญหาการผลิต การใช้ และการพัฒนาครู การศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และพรทิพย์ แข็งขัน. (2551). สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และเพียร ยินดีสุข. (2560). ทักษะ 7 C ของครู 4.0. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2559). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารวิชาการ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์, และคนอื่นๆ. (2560). โรงเรียน 4.0: โรงเรียนผลิตภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ยีน ภู่วรรณ. (2558, ธันวาคม). นวัตกรรมการเรียนการสอนกับการศึกษาระบบ 4.0. วารสารเทคโนโลยีสุรนารี, 9(2), 133-156.
- ฤตินันท์ สมุทร์ทัย, และคนอื่นๆ. (2556). การวิจัยนำร่องการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู สำหรับศตวรรษที่ 21. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ละออง ภู่งเงิน, สุนทร โคตรบรรเทา, และสวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ (2556). ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารธรรมสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 11(2), 29-41.
- วิชุดา กิจจรธรรม, พรทิพย์ อันทิวโรทัย, และพิชชาดา สุทธิแป้น. (2556). แนวปฏิบัติที่ดีในการถ่ายทอดคุณธรรมของครูไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรม องค์กรมหาชน.
- วินัย ไชยวงค์ญาติ. (2555). การเปรียบเทียบสาระความรู้สาระการฝึกทักษะ สมรรถนะระหว่างก่อน เข้าศึกษาและหลังศึกษาของผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2558). อนาคตภาพการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, พันธศักดิ์ พลสารมัย, และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2560, มกราคม-เมษายน). แนวปฏิบัติที่ดีของโครงการผลิตครูในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 11(1), 303-320.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2557) รายงานการศึกษาแนวโน้มการพัฒนาคณาจารย์เพื่อพัฒนาคณาจารย์การศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สมคิด บางโม. (2558). องค์การและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). รายงานผลการศึกษาศถานการณ์การผลิตครูและพัฒนาครูในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อภิภา ปรัชญพฤต (2560, กันยายน-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0. วารสารร่วมพฤษภูมิ มหาวิทยาลัยเกริก, 35(3), 101-136

- Council of State Office. (2004). **Rajabhat University Act, 2004**. Bangkok: Author.
- Edmonds, W. A., & Kennedy, T. D. (2017). **An Applied Reference Guide to Research Designs: Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods (2nd ed.)**. Thousand Oaks: SAGE.
- Hair, J. F., Jr., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). **Multivariate Data Analysis (6 ed.)**. New Jersey: Prentice Hall.
- Ingersoll, R., M. (2007). **A Comparative Study of Teacher Preparation and Qualifications in Six Nations in Consortium for Policy Research in Education**. Pennsylvania: University of Pennsylvania.
- Laksana, Sangob. (2002). **Concept Involves the Use of Technology for Assisting the Learning**. Conference Annual General Meeting 2002 and Modern Library Conference: Leadership of Learning (pp. 31-34). Bangkok: Library Association of Thailand.
- Seameo Innotech (2010). **Teaching competency standards in Southeast Asian Countries**. Retrieved January 28, 2017, from [http:// seameo-innotech.org](http://seameo-innotech.org).
- Vidovic, V.V. & Velkovski, Z. (eds.). (2013). **Teaching Profession for the 21st Century: Advancing Teacher Professionalism for Inclusive, Quality and Relevant Education-ATEPIE**. Belgrade: UNESCO Centre for Education Policy.
- White, Julie A., & Wehlage, Gory. (1995, March). Community Collaboration: If it is such a Good idea, why is it so hard to do?. **Educational Evaluation and Policy Analysis, 17(1)**, 23-38.
- Worawut, Romrattanaphan. (2005). **Social Capital**. Bangkok: October Printing.